

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2563) มีขั้นตอนในการสรุปผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเสนออนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2563)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคต (Futuristic Research) ใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ในการดำเนินการวิจัยและมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

- ระยะที่ 1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและความต้องการของท้องถิ่นที่มีต่อการกำหนดบทบาท ทิศทางการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
- ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาที่เป็นไปได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
- ระยะที่ 3 การทำประชาพิจารณ์เสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2563) สู่นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์ข้อมูลจากกันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับอนาคตภาพที่เป็นไปได้การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2563) สรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและความต้องการของท้องถิ่นที่มีต่อการกำหนดบทบาท ทิศทางการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ผลการศึกษาความเป็นมา สภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

1.1 ความเป็นมาของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับองค์ความรู้เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พบว่า กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดตั้งโดยมติของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 และมีโรงเรียนที่มีความประสงค์ขอโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืองสมเด็จ โรงเรียนนาเชือกวิทยาคม โรงเรียนขมิ้นพิทยาสรรพ์ โรงเรียนลำปา่ววิทยาคม โรงเรียนคลองขามวิทยาคาร โรงเรียนทรายมูลวิทยาคม โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยาคม โรงเรียนดงมูลวิทยาคม โรงเรียนเนินยางประชาสามัคคี โรงเรียนหนองห้างพิทยา โรงเรียนบัวขาว และโรงเรียนจุมพลังราษฎร์

1.2 สภาพปัจจุบันของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับบริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจุบันของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ประกอบด้วย นโยบาย 12 ด้าน ได้แก่ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กวัยเรียนในเขตพื้นที่บริการจำนวน 162 หมู่บ้าน/ชุมชน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่มีการดำเนินการจัดการศึกษาระดับการปฐมวัย เนื่องจากภารกิจด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้กับครู ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ได้บริหารจัดการศึกษา โดยยึดหลักการมีเอกภาพเชิงนโยบาย แต่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ ด้านครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ได้วางแผนอัตรากำลัง จัดทำ จ.18 การทำทะเบียนประวัติ กพ.7 รวมถึงการประเมินความดีความชอบ

และการประเมินวิทยฐานะ ปีละสองครั้ง และยังได้รับเงินตอบแทนพิเศษ (โบนัส) ปีละหนึ่งครั้ง ด้านหลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษา และหลักสูตรพิเศษระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กับ โรงเรียนพร้อมจัดการอบรมสัมมนาต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ด้านกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้การพัฒนาศักยภาพของครูด้วยการจัดอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โรงเรียนในสังกัด มีห้องเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 212 ห้อง อาคารเรียนและอาคารประกอบ จำนวน 88 หลัง ส่วนด้านการลงทุน เพื่อการศึกษาได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษา ปีงบประมาณ 2553 จำนวน 42,000,000 บาท ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้จัดสรรคลื่นวิทยุ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ภารกิจด้านการศึกษา ที่คลื่นวิทยุ 93.00 เมกะเฮิร์ต ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชนและบุคคลในและนอกจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านกีฬา การออกกำลังกายและกีฬานันทนาการ ด้านการส่งเสริมอาชีพ จัดหาเจ้าหน้าที่ หน่วยงานและงบประมาณรองรับ ในการดำเนินงานสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือให้ประชาชนสามารถ ประกอบอาชีพอิสระที่ถูกต้องตามกฎหมาย และด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดหาเจ้าหน้าที่ หน่วยงานและงบประมาณรองรับ ในการดำเนินการด้านอนุรักษ์โบราณสถาน การส่งเสริมทำนุพระพุทธรศาสนา

1.3 แนวโน้มในอนาคตด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในท้องถิ่นและการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย พบว่า แนวโน้มในอนาคตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นมีดังนี้คือ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการศึกษาสายอาชีพ ต้องการ การศึกษาพิเศษสำหรับผู้เรียนด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ และต้องการการศึกษานอกระบบ ตามอัธยาศัยเพื่อจัดการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่มีพื้นที่ชัดเจน ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา จะมีรูปแบบการสร้างมาตรฐานการศึกษา เพิ่มเติมจากมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาท้องถิ่นเพื่อระบุถึงเอกลักษณ์ การจัดการศึกษา และสร้างเกณฑ์ในการดำเนินงาน ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา จะยึดรูปแบบ

เอกภาพทางนโยบายหลากหลายการปฏิบัติ ลดขั้นตอนในการดำเนินงานให้รวดเร็ว กระชับ เน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบ และใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษา ด้านครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ต้องเป็นมืออาชีพ (Professional Leader) มีความเชี่ยวชาญชำนาญในภารกิจหน้าที่ของตนเอง เป็นผู้นำทางวิชาการ (Academic Leader) สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ต้องเป็นหลักสูตรที่มีเอกลักษณ์สร้างความแตกต่าง และจุดเด่นของแต่ละโรงเรียนหลักสูตรมีความแข็งแกร่งทางวิชาการผสมผสาน ความเป็นท้องถิ่น สอดคล้องวิถีชีวิต บริบท สภาพสังคม ด้านกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ต้องกำหนดวงเงิน งบประมาณด้านการศึกษาที่แน่นอน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ต้องมีศูนย์เทคโนโลยี สารสนเทศทางการศึกษา จัดหาบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณในการดำเนินงาน มีระบบ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน ต้องมี ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเป็นศูนย์กลางในการออกกำลังกายให้กับประชาชนในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ และประชาชนจากที่อื่น ด้านการส่งเสริมอาชีพ ต้องมีศูนย์ส่งเสริมอาชีพที่หอประชุมจังหวัด ศูนย์แสดงสินค้า OTOP และโรงเรียนในสังกัด ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องมีการดำเนินการอนุรักษ์ บูรณะ ส่งเสริม พิธี ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น

2. ผลการศึกษาเพื่อจัดทำร่างอนาคตที่เป็นไปได้ในด้านการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการสัมภาษณ์เพื่อจัดทำร่างอนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ในทศวรรษหน้า พบว่า ด้านความเสมอภาคของ โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ผู้ทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาสเพื่อศึกษาในโรงเรียนสังกัด อบจ.กาฬสินธุ์ ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา จะมีการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนในสังกัด ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา จะมีการยกฐานะกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านครู อาจารย์และ บุคลากรทางการศึกษา จะมีการวางแผนพัฒนาด้านครู บุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เป็น มืออาชีพด้านหลักสูตร จะมีการจัดทำหลักสูตรการอบรม สัมมนา ทัศนศึกษา หรือดูงาน ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และเทคโนโลยีการเกษตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ จะมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา จะมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมจากที่รัฐบาลจัดสรร

เพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จะมีศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการผลิต วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็ก และเยาวชนจะมีการจัดตั้ง ศูนย์นันทนาการและลานกีฬาเพื่อให้บริการนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ด้านการส่งเสริมอาชีพ จะมีการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นให้บริการแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น จะมีการจัดงบประมาณอุดหนุน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียน จัดศูนย์การเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาที่เป็นไปได้ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ผลการศึกษาความเหมาะสมของร่างอนาคตภาพ

ผลการศึกษาในระยะที่ 2 นี้ เป็นการนำเสนอความคิดเห็นถึงความเหมาะสมที่มีต่อร่างอนาคตภาพที่เป็นไปได้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 คน ตามแบบสอบถามรอบที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ข้อความที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า อนาคตภาพ การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า ในรอบที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า มีความเหมาะสม โดยข้อความที่มีความเหมาะสม ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($Mdn \geq 3.50$) จำนวน 76 ข้อ จากข้อความ จำนวน 93 ข้อ ซึ่งจะนำข้อความที่มีความเหมาะสมเหล่านี้ ไปสอบถามเก็บข้อมูลรอบที่ 2 ต่อไป

2. ผลการประมาณความเป็นไปได้และค่าความสอดคล้องของอนาคตภาพ การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า

ผลการศึกษาในตอนนี้เป็นการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อยืนยันตัดสินใจ ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกันตลอดจนหันตามติที่มีต่ออนาคตภาพฯ โดยผู้วิจัย ได้ดำเนินการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในรอบที่ 2 และ รอบที่ 3 ไม่แตกต่างกัน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ข้อความมีความเหมาะสม โดยมี ค่าความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ($Mdn = 3.50 - 5.00$) และมีค่าความสอดคล้องในระดับที่ยอมรับได้ (คือ $IR = 0.00 - 1.00$,

Mo – Mdn = 0.00 – 1.00 และร้อยละความถี่คำตอบที่ตอบระดับ 4 ขึ้นไป = 71.30 – 100.00) และสำหรับค่ามัธยฐานในรอบที่ 3 และ รอบที่ 2 มีค่าเท่ากันหรือมีความแตกต่างกันน้อยมาก แสดงว่า คำตอบผู้ทรงคุณวุฒิส่วนมากไม่เปลี่ยนแปลง ในส่วนที่เปลี่ยนแปลงก็ เป็นไปในทางที่เหมาะสมมากขึ้น อีกทั้งความสอดคล้องสูงขึ้นอีกด้วย

จากผลการศึกษารูปเป็นอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2663) สรุปได้ดังนี้

อนาคตภาพด้านที่ 1 ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคตจะมีรูปแบบ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ผู้ทุพพลภาพผู้ด้อยโอกาส มีการจัดการศึกษาสำหรับผู้มี ความสามารถพิเศษ มีการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตามอัธยาศัย และเปิด โอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และองค์กรทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมถึงจะมีการจัดทำระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลเด็กวัยเรียน ในอบจ.กาฬสินธุ์

อนาคตภาพด้านที่ 2 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

คุณภาพมาตรฐานการศึกษาในอนาคตจะมีการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาโรงเรียนในสังกัด จะมีการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก มีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ รวมถึงจะมีการจัดทำระบบช่วยเหลือโรงเรียนในสังกัด และจะมีการสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำผลมา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อนาคตภาพด้านที่ 3 ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา

ระบบบริหารและการจัดการศึกษาจะมีการยกฐานะกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสำนักการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะมีการมอบ อำนาจภารกิจด้านการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน และจะมีการจัดการศึกษาตามเอกลักษณ์ และความต้องการของโรงเรียน นอกจากนี้ยังจะมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนระยะเวลา สามปี ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงจะมีการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน และมีศึกษานิเทศก์เพียงพอต่อการนิเทศการศึกษา

อนาคตภาพด้านที่ 4 ด้านครู อาจารย์และบุคลากร

ครู อาจารย์และบุคลากรในอนาคตจะมีการวางแผนพัฒนาด้านครู บุคลากรทางการศึกษา มีการจัดอบรม สัมมนา ทักษะศึกษา คูงาน มีการประเมินผลงานการปฏิบัติงาน มีการยกย่องเชิดชูครู และบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประกวดแข่งขัน มีการจัดตั้งชมรมองค์กรวิชาชีพของครู และบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้ศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น จะส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้ครูมีวิทยฐานะสูงขึ้น จะมีการจัดให้ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ และจะจัดครูให้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสาขาที่จบตรง และจะมีการจัดสวัสดิการ รักษาพยาบาลระบบจ่ายตรงในสถานพยาบาลชั้นนำแก่บุคลากร

อนาคตภาพด้านที่ 5 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรในอนาคตจะมีการจัดทำหลักสูตรการอบรม สัมมนา จะมีการจัดทำหลักสูตรทั้งมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา จัดงบประมาณ เพื่อจัดทำวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลแบบกัลยาณมิตร ส่งเสริมให้ตัวแทนจากครู ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน มาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร สนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นทั้งด้านเวลา การจัดการเรียนรู้ อีกทั้งจะมีการส่งเสริมความร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดทำหลักสูตร ด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ ดนตรี และกีฬา จะมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง สังคม เน้นความเป็นไทยควบคู่กับการพัฒนาสู่สากล บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง จะมีการนำผลการทดสอบระดับชาติ เช่น NT และ O-net มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์องค์กร จังหวัด กรมส่งเสริม และยุทธศาสตร์ประเทศ รวมถึงแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น

อนาคตภาพด้านที่ 6 ด้านกระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ในอนาคตจะมีการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบ และนอกระบบตามอัธยาศัยที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาและภูมิปัญญาท้องถิ่น จะมีการจัดการเรียนรู้โดยยึดแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะมีการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและคิดอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้จะต้องมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการกระบวนการเรียนรู้ และจะมีการจัดตั้งแหล่ง

การเรียนรู้ภายในสถานศึกษา รวมถึงจะมีการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และค้นพบศักยภาพของตนเอง มีอาชีพออกสู่สังคมอย่างมั่นคง

อนาคตภาพด้านที่ 7 ด้านทรัพยากรและการลงทุน

ทรัพยากรและการลงทุนในอนาคตจะมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมจากรัฐบาลจัดสรร เปิดโอกาสให้โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนองบประมาณ และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการบริหารจัดการงบประมาณ มีการระดมทรัพยากรจากบุคคล องค์กร หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จะมีการจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และระดับที่สูงขึ้น จัดตั้งกองทุนการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสและนักเรียนเก่ง มีการประเมินความคุ้มค่า การใช้งบประมาณด้านการศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ในปีต่อไป และจะมีการนำระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมาใช้ อีกทั้งจะมีการจัดสรรงบประมาณจากการเก็บภาษีมาใช้เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาของท้องถิ่น

อนาคตภาพด้านที่ 8 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในอนาคตจะมีศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการผลิต วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จะมีการสนับสนุนครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน หรือทัศนศึกษา ให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อการบริหารและจัดการศึกษา และจะส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีความเร็วสูง มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และมีซอฟต์แวร์ด้านการบริหาร และการเรียนรู้ รวมถึงจะมีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อนาคตภาพด้านที่ 9 ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน การส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชนในอนาคตจะมีการจัดตั้งศูนย์นันทนาการและลานกีฬา เพื่อให้บริการนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนทุก โรงเรียนในสังกัด จะมีการจัดตั้งค่ายกีฬาสำหรับเด็กและเยาวชนในช่วงปิดภาคเรียนเป็นประจำ ทุกปี และจะมีการจัดตั้งห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานทุกโรงเรียน นอกจากนี้จะมีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงจะมีการเชิดชมอบรางวัล สำหรับผู้ที่ทำคุณประโยชน์ด้านการศึกษา นันทนาการ กิจกรรมเด็กและเยาวชน

อนาคตภาพด้านที่ 10 ด้านการส่งเสริมอาชีพ

การส่งเสริมอาชีพในอนาคตจะมีการจัดทำหลักสูตรฝึกอาชีพระยะสั้น ให้บริการแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป จะมีการสนับสนุนให้โรงเรียนทุกโรงมีศูนย์การฝึก

อาชีพพระยะสั้นในช่วงปิดภาคเรียน และจะมีการจัดตั้งร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของนักเรียน และประชาชนที่ผ่านการฝึกอบรมอาชีพ

อนาคตภาพด้านที่ 11 ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นจะมีการจัดงบประมาณอุดหนุนเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและโรงเรียนจัดศูนย์การเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น จะมีการกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมือง มีการบูรณโบราณสถาน เช่น เมืองฟ้าแดดสูงยางให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และจะส่งเสริมประเพณีท้องถิ่นเพื่อยกระดับให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ จัดให้มีการบูรณการด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรักษาประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป อีกทั้งจะมีการส่งเสริมและจัดทำฐานข้อมูลด้านวัฒนธรรมเพื่อให้ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยอนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2563) ครั้งนี้ เพื่อเป็นนโยบายในการกำหนดทิศทางและการกำหนดกลยุทธ์ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้คือ

อนาคตภาพด้านที่ 1 ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคตจะมีรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ผู้ทุพพลภาพผู้ด้อยโอกาส มีการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ มีการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตามอัธยาศัย และเปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และองค์กรทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษารวมถึงจะมีการจัดทำระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลเด็กวัยเรียน ในอบจ.กาฬสินธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (ราชกิจจานุเบกษา,

2550 : 8) มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม และยังคงคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 80) ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และมาตรา 41 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (ปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 81) และยังคงคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยจัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา รวมถึงเด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลที่ได้รับการศึกษาไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องได้รับโอกาส เข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีระบบบริหารหรือการประสาน ให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษตามศักยภาพที่จะเรียนได้ และส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม และนโยบายและยุทธศาสตร์รัฐบาลด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-3) ที่กำหนดนโยบายว่า ควรจัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับ

การศึกษาฟรี ๑๕ ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน อีกทั้ง เจริญ ไวรวิจกุล (2542 : 5) ; ประเสริฐ ลาวัณย์วิสุทธิ (2550 : 35) ; Cogan and Derricott (1988) และเค็นนี่ แอด บริกซ์ และ ไพรซิลลา วอลเซ็ทเทอร์ (Kenil & Pricilla Wohlstetter. 1999 : 1) ที่เห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียน SMB ที่ประสบความสำเร็จต้องมีกระจายอำนาจไปยังส่วนต่าง ๆ ทุกระดับของโรงเรียน โดยต้องสร้างเครือข่ายของการตัดสินใจในระดับโรงเรียนให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุด ไม่ใช่กระจายอำนาจไปอยู่ที่คณะกรรมการหรือผู้บริหารกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

อนาคตภาพด้านที่ 2 คุณภาพมาตรฐานการศึกษา

คุณภาพมาตรฐานการศึกษาในอนาคตจะมีการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนในสังกัด จะมีการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน มีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ รวมถึงจะมีการจัดทำระบบช่วยเหลือโรงเรียนในสังกัด และจะมีการสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 80) ที่บัญญัติในมาตรา 42 ว่า ให้กระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย และหลักการ และแนวการจัดการศึกษา

ในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินผลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และ มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น และยังคงสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประธานและพัฒนากิจการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่าเป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่มาตรฐานชาติ และดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และให้จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกปี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์รัฐบาลด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-3) ที่กำหนดนโยบายว่า การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้อย่างแท้จริง รวมถึงยังสอดคล้องกับ Kenil & Pricilla Wohlstetter (1999 : 1); Cogan and Derricott (1988); กรมวิชาการ (2538 : 6); สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2542 : 149); พร ศรียมก (2545 : 252-253) ที่มีความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกันว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่ประกันว่า นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม และยังคงสอดคล้องกับ วิชัย ต้นศิริ (2544 : 123 - 131); กองเทพ เกตุอภินิชกุล (2545 : 6-7); ปรีชา อนุรักษ์ (2544 : 58); สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2550 : 244) และ ชีระ รุญเจริญ (2550 : 155) ได้อธิบายถึงแนวคิดการบริหารสถานศึกษาในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า แนวทางการประเมินภายในเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องนำไปดำเนินการเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาว่าดำเนินการพัฒนาเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดแล้วหรือไม่ หากพบว่ายังไม่เป็นไปตาม

มาตรฐานก็จะนำไปสู่การส่งเสริม ปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและได้ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองต่อไป

อนาคตภาพด้านที่ 3 ระบบบริหารและการจัดการศึกษา

ระบบบริหารและการจัดการศึกษาจะมีการยกฐานะกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสำนักการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะมีการมอบอำนาจภารกิจด้านการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน มีการจัดการศึกษาตามเอกลักษณ์และความต้องการของโรงเรียน นอกจากนี้ยังจะมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนสามปี ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงมีการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีศึกษานิเทศก์เพียงพอต่อการนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 9) กำหนดไว้ใน หมวด 5 ว่าด้วย การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและ ดำเนินการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับระยะเวลาและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อจัดการศึกษาเอกชน โดยรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาในรูปคณะกรรมการ รวมทั้งสถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา และยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์รัฐบาล ด้านการศึกษา ที่กำหนดนโยบายว่า การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้าง และการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และระดมทรัพยากร

เพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-3) รวมถึง ยังสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2538 : 6) กล่าวว่า การบริหารจัดการทางวิชาการ การบริหารงานธุรการ การเงิน วัสดุครุภัณฑ์ องค์กร บุคลากร อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์ชุมชน การจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการกำกับติดตามดูแล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วีระ รุญเจริญ (2550 : 155) ได้อธิบายถึงแนวคิดการบริหาร สถานศึกษาในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ 1) แนวคิด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 1.1) การวางแผนอัตรากำลัง 1.2) การกำหนด ตำแหน่ง 1.3) การเกลี่ยอัตรากำลัง 1.4) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 1.5) การทดลองปฏิบัติ หน้าที่ราชการและการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาอย่างเข้มข้น 1.6) การย้ายข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 1.7) เงินเดือนและค่าตอบแทน 1.8) การเลื่อนขั้นเงินเดือน 1.9) การพัฒนาข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา 1.10) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 1.11) มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ 1.12) การดำเนินการทางวินัย การลงโทษข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา 1.13) การอุทธรณ์ 1.14) การร้องทุกข์ 1.15) การออกจาก ราชการ 2) แนวคิดการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ประกอบด้วย 2.1) การจัดตั้ง งบประมาณ 2.2) การจัดสรรงบประมาณ 2.3) การโอนงบประมาณและการเปลี่ยนแปลง งบประมาณ 2.4) การรายงานผล 2.5) การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลประสิทธิภาพ การใช้จ่ายงบประมาณ 2.6) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 2.7) การจัดการ ทรัพยากร 2.8) การบริหารการเงิน 2.9) การบริหารการเงินและบัญชี 2.10) การบริหารงาน วัสดุและสินทรัพย์ 3) แนวคิดการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา 3.1) การพัฒนาระบบ และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 3.2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3.3) การวางแผนการศึกษา 3.4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 3.5) การจัดระบบ การบริหารและการพัฒนาองค์กร 3.6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 3.7) งานเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา 3.8) งานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา 3.9) การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ 3.10) การอำนวยการด้านบุคลากร 3.11) การดูแลอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อม 3.12) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 3.13) การรับนักเรียน 3.14) การจัดตั้ง ขุม รวม หรือเลิกสถานศึกษา 3.15) การอำนวยการและการประสานงาน การจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย 3.16) การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา 3.17) การทัศนศึกษา 3.18) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 3.19) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กรหน่วยงาน และสถาบัน

สังคมอื่น 3.20) งานประสานงานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น 3.21) งานกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน 3.22) การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน 4. แนวคิดการบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4.1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4.3) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4.4) การประกันคุณภาพในมาตรฐานการศึกษา 4.5) การพัฒนา การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4.6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 4.7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 4.8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และสำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับ อภิชิต แสงดี (2552 : 52-53) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ 2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 3) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และยังสอดคล้องกับ เค็นนี แอด บริกซ์ และ ไพรซิลลา วอลเชทเทอร์ (Kenil & Pricilla Wohlstetter. 1999 : 1) ได้วิจัยเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียน SMB ที่ประสบความสำเร็จต้องมีองค์ประกอบ 8 ประการ ดังนี้ คือ 1) ต้องมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และเน้นเรื่องให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด (Standard for Student Performance) 2) ต้องมีอำนาจด้านงบประมาณ วิชาการ และการบริหารงานบุคคลและต้องใช้อำนาจที่ได้รับนี้ เพื่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน 3) ต้องกระจายอำนาจไปยังส่วนต่างๆ ทุกระดับของโรงเรียน โดยต้องสร้างเครือข่ายของการตัดสินใจในระดับโรงเรียนให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุด ไม่ใช่กระจายอำนาจไปอยู่ที่คณะกรรมการหรือผู้บริหารกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง 4) ต้องพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อทุกคนในโรงเรียนให้มีศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ 5) ต้องมีเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร เรียงลำดับความสำคัญของโรงเรียนและสื่อสารให้ทุกคนในสถานศึกษาได้รับรู้ 6) ต้องสามารถให้รางวัลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินเพื่อตอบแทนบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สร้างความก้าวหน้าจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียน 7) ผู้บริหารและครูต้องมีภาวะผู้นำของโรงเรียนร่วมกัน แต่ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในเรื่องการจัดการและอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่ครูจะต้องรับผิดชอบในเรื่องการเรียนการสอน และ 8) จะต้องรวบรวมทรัพยากรนอกโรงเรียนโดยผ่านกระบวนการร่วมมือขององค์กรเครือข่ายวิชาชีพและชุมชน

อนาคตภาพด้านที่ 4 ครู อาจารย์และบุคลากร

ครู อาจารย์และบุคลากรในอนาคตจะมีการวางแผนพัฒนาด้านครู บุคลากรทางการศึกษา มีการจัดอบรม สัมมนา ทัศนศึกษา คูงาน มีการประเมินผลงานการปฏิบัติงาน มีการยกย่องเชิดชูครู และบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประกวดแข่งขัน มีการจัดตั้งชมรมองค์กรวิชาชีพของครู และบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้ศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น จะส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้ครูมีวิทยฐานะสูงขึ้น จะมีการจัดให้ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ และจะจัดครูให้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสาขาที่จบตรงและจะมีการจัดสวัสดิการ รักษาพยาบาลระบบจ่ายตรงในสถานพยาบาลชั้นนำแก่บุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 9) บัญญัติไว้ในมาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการการต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา อย่างเพียงพอ มาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กำหนด การจัดทำมีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ความในวรรคสอง ไม่ใช้กำกับแก่บุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาตามมาตรา 18 (3) ผู้บริหารการศึกษาระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษาและวิทยากรพิเศษทางการศึกษา ความในมาตรานี้ ไม่ใช้บังคับแก่คณาจารย์ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา มาตรา 54 ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยให้ครูและบุคลากร

ทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ และระดับเขตพื้นที่ การศึกษา เป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยยึด หลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด มาตรา 55 ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทนสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอื่น สำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้รายได้ เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ ให้มีกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็น รางวัลเชิดชูเกียรติ คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง มาตรา 56 การผลิตและพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนา มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการหรือพนักงาน ของรัฐในสถานศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นนิติบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง สถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดม ทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทาง การศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับ นโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ มีการวางแผน งานบุคคลทางการศึกษา ตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา ตามเกณฑ์ที่กำหนด และครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ รัฐบาลด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-3) ที่กำหนดนโยบายว่า การพัฒนา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรม มีคุณภาพ และมี วิทยฐานะสูงขึ้น ลดภาระงานครูที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามโครงการคืนครูให้นักเรียน มีการดูแลคุณภาพชีวิตของครู ด้วยการปรับโครงสร้างหนี้และจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิต ครู ควบคู่ไปกับการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เน้นการพัฒนาเนื้อหาสาระและ บุคลากรให้พร้อมรองรับและใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างคุ้มค่า รวมถึงยังสอดคล้องกับ เจริญ ไวรวัจนกุล (2542 : 5) ; ประเสริฐ ลาวัณย์วิสุทธิ์ (2550 : 35) ;

Cogan and Derricott (1988) และกรมวิชาการ (2538 : 6) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นจะต้องมี สภาพความพร้อมของผู้เรียน ครู ผู้บริหาร คีษานิตศก์ หลักสูตร เอกสารประกอบ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และกฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสอดคล้องกับสุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2550 : 246) กล่าวว่าผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะมาเป็นผู้บริหารแบบบูรณาการ มีความสามารถในการบริหารความเปลี่ยนแปลง ส่วนคณาจารย์นั้นจะมีลักษณะเป็นผู้นำในการผลักดันงานวิชาการในแต่ละสาขาวิชา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสร้างงานวิจัยองค์ความรู้ใหม่ สร้างผลงานวิชาการที่ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและในระดับสากล สำหรับนิสิตและบัณฑิตนั้น จะมีความสามารถที่จะบรรลุถึงศักยภาพของตัวเองอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้สำหรับพนักงานสายสนับสนุนจะเป็นบุคคลเรียนรู้เพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมและการเรียนรู้

อนาคตภาพด้านที่ 5 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรในอนาคตจะมีการจัดทำหลักสูตรการอบรม สัมมนา จะมีการจัดทำหลักสูตรทั้งมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา จัดงบประมาณ เพื่อจัดทำวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลแบบกัลยาณมิตร ส่งเสริมให้ตัวแทนจากครู ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน มาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร สนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นทั้งด้านเวลา การจัดการเรียนรู้ อีกทั้งจะมีการส่งเสริมความร่วมมือกับ โรงเรียนมัธยมชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดทำหลักสูตรด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ ดนตรี และกีฬา มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง สังคม เน้นความเป็นไทยควบคู่กับการพัฒนาสู่สากล บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง จะมีการนำผลการทดสอบระดับชาติ เช่น NT และ O-net มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์องค์กร จังหวัด กรมส่งเสริม และยุทธศาสตร์ประเทศ รวมถึงแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 9) บัญญัติไว้ในมาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด

ความสามารถความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับหลักสูตรการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมาย
เฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนา
สังคม มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชนองค์กรชุมชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ
สถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน
เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร
ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ
รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน
มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง
การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ
การศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนาการจัด
การศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัด
การศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมาย
ของการจัดการศึกษาคือ การจัดทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ จะต้องมีความหลากหลาย
และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด และสถานศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรแกนกลางของการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงความเป็นไทย และความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต
การประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน
สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและสาระการเรียนรู้ให้
สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของรัฐ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมของ
แต่ละท้องถิ่น และสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2538 : 5-6) กล่าวว่าในการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นจะต้องมีสภาพ
ความพร้อมของผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร
สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ ผู้ปกครอง ชุมชน และกฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติ
ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์รัฐบาลด้านการศึกษา
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-3) ที่กำหนดนโยบายว่า การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ
โดยการปรับหลักสูตรวิชาแกนหลักรวมถึงวิชาประวัติศาสตร์ ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน

พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษา และยังคงสอดคล้องกับ สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2550 : 244-245) กล่าวว่า หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะมีจำนวนหลักสูตรที่เป็นนานาชาติเพิ่มขึ้น มีหลักสูตรที่ข้ามสาขามีหลักสูตรที่มุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงหลักสูตรต่าง ๆ จะได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับจุดแรงแรงตามเอกลักษณ์ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยและมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาชาติ มีความหลากหลายและยืดหยุ่นทั้งในหลักสูตรภาคปกติ ภาคพิเศษและหลักสูตรนานาชาติ ส่วนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีหลักสูตรที่เป็นสาขายอดนิยมและหลักสูตรที่มีความแปลกใหม่ทันสมัย

อนาคตภาพด้านที่ 6 กระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ในอนาคตจะมีการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบและนอกระบบตามอรรถศาสตร์ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาและภูมิปัญญาท้องถิ่น จะมีการจัดการเรียนรู้โดยยึดแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะมีการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ญาณและคิดอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้จะต้องมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ และจะมีการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา รวมถึงจะมีการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และค้นพบศักยภาพของตนเอง มีอาชีพออกสู่สังคมอย่างมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 80) ที่กำหนดในมาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ การจัดการศึกษาเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบและระดับการศึกษา ผู้เรียนได้รับการศึกษาตามความสนใจ ความถนัด โดยเรียนรู้จากการผสมผสานสาระความรู้ เรียนรู้พร้อมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ทุกสถานที่จากประสบการณ์จริง โดยสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและประยุกต์ความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข และ

3) ผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์รัฐบาลด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-3) ที่กำหนด

นโยบายว่า การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ รวมถึงยังสอดคล้องกับ เจริญ ไวรวิจันกุล (2542 : 5) ; ประเสริฐ ลาวัณย์วิสุทธิ (2550 : 35) และ พร ศรียมก (2545 : 252-253) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาสอดคล้องกัน ประกอบด้วย 1) สารระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระหลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถาบันศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วย เนื้อหาสาระในการศึกษาควรทันสมัยต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้องพบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ 2) ครูผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครูอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบการชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูอาจารย์ คือ ต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอ ในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ ๆ ด้วย อนึ่งครูและอาจารย์พัฒนาความสามารถในการประยุกต์สารระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม 3) สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ กระดานเขียนหนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอด ตลอดจนอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้ เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย 4) รูปแบบการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนที่เน้นที่ครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้น รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมนอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ นี้ ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้

เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบการทำ ความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน 5) ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่ สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษา ยังมีผู้รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง อีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดย เรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและยังจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ

6) เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาล ในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุน เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย 7) สถานที่ศึกษา และบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็ น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ ขนาดไม่ได้ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตามก็ยังคงต้องมีสถานที่ สำหรับ การบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้ ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจ ดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนคนที่ต้องรับผิดชอบในการจัดการบรรยากาศในชั้นเรียนในเหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้ งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ และ 8) ผู้เรียนถือเป็นองค์ประกอบ ที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลัก ของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษาอบรม การประเมินและ การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้ จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ “ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา และการศึกษาต้องจัดสำหรับคนทุกคน” และสอดคล้องกับ ปรีชา อนุรักษ์ (2544 : 58) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนจัดว่า สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เป้าหมายทางการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของการเรียนรู้ โดยแนวคิดที่มุ่งเน้นในเรื่องของการสอนให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ขณะที่เป้าหมายสูงสุดประการหนึ่งของการจัดการศึกษาคือ ผู้เรียนสามารถถ่ายโยงความรู้ที่ เรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้ การพัฒนาคนในศตวรรษหน้าแกนหลักในการพัฒนาคน จะอาศัย

เทคโนโลยีและการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่มีทั่วโลกพัฒนาศักยภาพและการลงทุนในเด็ก โดยปรับเปลี่ยนแนวทางและกระบวนการเรียนรู้ใหม่ จากแนวทางและวิธีการแบบสั่งสอน มาเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ นำกระบวนการเรียนรู้ที่เด็ก ๆ มีในการใช้ คอมพิวเตอร์ มาเป็นแนวทางการเรียนรู้แบบใหม่

อนาคตภาพด้านที่ 7 ทรัพยากรและการลงทุน

ทรัพยากรและการลงทุนในอนาคตจะมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมจากรัฐบาลจัดสรร เปิดโอกาสให้โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนองบประมาณ และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการบริหารจัดการงบประมาณ มีการระดมทรัพยากรจากบุคคล องค์กร หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จัดตั้งกองทุนการศึกษาสำหรับเด็กค้อยโอกาสและนักเรียนเก่ง มีการประเมินความคุ้มค่า การใช้งบประมาณด้านการศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนในปีต่อไป และจะมีการนำระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเชิงยุทธศาสตร์ มาใช้ อีกทั้งจะมีการจัดสรรงบประมาณจากการเก็บภาษีมาใช้เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 80) ที่กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาในหมวดนี้ ประกอบด้วย หลักการและแนวทางในการระดมทรัพยากร โดยให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ ภาษี การศึกษานี้เป็นมาตรการใหม่ นอกเหนือจากการจัดเก็บภาษีตามปกติทั่วไปที่นำมาใช้แทน การศึกษาอยู่แล้วนอกจากนั้นในการระดมทรัพยากร ยังส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน ฯลฯ จัดการศึกษา โดยรัฐจะสร้างแรงจูงใจด้านการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีให้ ประการ สุดท้ายในการระดมทรัพยากรนี้ ยังส่งเสริมให้สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สามารถจัดหา ผลประโยชน์ จากทรัพย์สินของสถานศึกษาได้ ส่วนสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคลก็สามารถหา รายได้และผลประโยชน์จากที่ประชุมได้ตามระเบียบกระทรวงการคลัง และในส่วนของวิธีการ จัดสรรงบประมาณให้การศึกษาได้กำหนดวิธีการที่หลากหลาย เช่น เงินอุดหนุนทั่วไป รายบุคคล กองทุนกู้ยืม ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคล นอกจากนั้นยัง กำหนดให้รัฐจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่ผู้ที่จัดการศึกษา เช่น ครอบครัว องค์กร ชุมชน ฯลฯ ประการสุดท้าย หมวดนี้ยังได้กำหนดระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายงบประมาณด้วย ซึ่ง มาตรา 58 ให้มีการระดม ทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ

สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษานี้ (1) ให้รัฐและองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากร อื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสม และความจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจ ในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้มีมาตรานี้เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรการศึกษา ซึ่งกล่าวถึงการระดมระดับรัฐและ องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปของภาษีการศึกษาและระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ตาม (2) โดยรัฐจะจัดระบบแรงจูงใจตามวรรคสุดท้าย มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็น นิติบุคคล มีอำนาจในการปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษา และเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัด หรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์และภารกิจหลักของสถานศึกษา บรรดาอสังหาริมทรัพย์ ที่สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับ ที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษาและเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือ จ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ นอกจากนี้บรรดารายได้ และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจาก ที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญา การซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณ ให้สถานศึกษา สามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ได้ตามระเบียบ ที่กระทรวงการคลังกำหนด มาตรานี้ กล่าวถึงการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยสามารถจัดหา ผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา และมาตรการ อื่นๆ ชัดเจนอยู่แล้ว มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้ (1) จัดสรรเงินอุดหนุน

ทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน (2) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่มตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา (5) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน (6) จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน เพื่อให้พึ่งตนเองได้ (7) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน มาตรา 61 ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นตามความเหมาะสมและความจำเป็น มาตรา นี้ เกี่ยวกับการจัดการอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคลครอบครัว ฯลฯ มาตรา 62 ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษานโยบายการจัดการศึกษาและคุณภาพมาตรฐาน การศึกษา โดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอกหลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตามและการประเมินให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หน่วยตรวจสอบนี้ คือหน่วยตรวจสอบที่เรียกว่า "Performance Audit" คือ ตรวจสอบผลการดำเนินงานและแตกต่างจากหน่วยประเมินผลในหมวดประกันคุณภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ จัดระบบและหรือวางแผนการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจากเงินงบประมาณ ทรัพย์สินและทรัพยากรที่ได้รับการสนับสนุนในประเทศจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กร สถาบัน รวมทั้งจากต่างประเทศ และภายในเพื่อการศึกษาในอัตราส่วนที่เหมาะสมของ

งบประมาณทั้งหมดในปีงบประมาณนั้น ๆ และส่งเสริม สนับสนุน รมรงค์ให้มีการระดม ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ รัฐบาลด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-3) ที่กำหนดนโยบายว่า การปฏิรูป การศึกษาทั้งระบบ ให้ระดมทรัพยากร เพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา รวมถึงยังสอดคล้องกับ พร ศรียมก (2545 : 252- 253) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาว่า เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษา เป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาล ในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย และยังสอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2550 : 155) ได้อธิบายถึงแนวคิดการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ประกอบด้วย การจัดตั้ง งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอนงบประมาณและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การรายงานผล การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อการจัดการทรัพยากร

อนาคตภาพด้านที่ 8 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในอนาคตจะมีศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จะมีการสนับสนุนครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน หรือทัศนศึกษาในต่างประเทศ ให้สามารถประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและจัดการศึกษา และจะส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนมีระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และมีซอฟต์แวร์ ด้านการบริหารและการเรียนรู้ รวมถึงจะมีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ปฏิรูปการศึกษา, 2545 : 80) ที่กำหนดในมาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรกลั่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐาน อื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสาร ในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตาม อรรถศาสตร์ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น มาตรา 64 รัฐต้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีด ความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำให้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย มาตรา 68 ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐบาล ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อพัฒนาคนและสังคม หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการผลิต การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผน ส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนา และการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาครู อาจารย์ คณาจารย์ และบุคคลทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการผลิต พัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และยังมีคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่น ที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมตามความจำเป็น รวมทั้งมีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์รัฐบาลด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-3) ที่กำหนดนโยบายว่า

ต้องมีลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เน้นการพัฒนาเนื้อหาสาระและบุคลากรให้พร้อมรองรับและใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างคุ้มค่า และส่งเสริมให้เด็กเยาวชน และประชาชน ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ รวมถึงสอดคล้องกับ เจริญ ไวรวิจนกุล (2542 : 5) กล่าวว่า การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษาประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมของระบบและบูรณาการในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา 2) สร้างการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมทั้งในรูปแบบและนอกระบบ 3) ศึกษาการสนับสนุนครูให้หาทางเลือกใหม่ในการเรียนการสอน 4) พัฒนาตัวชี้วัดเพื่อพิจารณาผลการใช้เทคโนโลยีในการศึกษา 5) ใช้ผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับความต้องการบริบทการศึกษาในส่วนของรูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการเรียนการสอน เช่น การเรียนการสอนทางไกล (Distance Education) เป็นการเรียนการสอนที่ประยุกต์เทคโนโลยีหลายๆอย่าง เช่น ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การประชุมทางไกลชนิดภาพและเสียง รวมถึงเอกสารต่างๆ เพื่อเข้าถึงผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล แบบมหาวิทยาลัยออนไลน์ เรียกว่า Online University หรือ Virtual University โดยในประเทศไทยได้มีการจัดทำโครงการ Thailand Cyber University (TCU) ที่จัดทำขึ้น โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะเป็นสรรพวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์รวมของสรรพวิทยาการ) ศูนย์กลางการศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ครอบคลุมการศึกษาในทุกระบบ ทั้งการศึกษาในระบบ โรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non Formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (In-formal Education) ที่ประชาชนทุกคน สามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ได้ มีระบบการเทียบโอนความรู้จากการศึกษาในแต่ละระบบ เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการศึกษาจากระบบหนึ่ง สามารถจะเทียบโอนความรู้ เข้าสู่การศึกษาในอีกระบบหนึ่งได้ ตามเงื่อนไขและข้อกำหนด ซึ่งจะเป็นการบูรณาการการศึกษาทุกระบบเข้าด้วยกัน เกิดเป็นระบบการศึกษาที่รองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน มีความยืดหยุ่น ต่อเนื่อง และเสริมกัน มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับตามหลักมาตรฐาน มีหลักสูตร ออนไลน์(online) ที่ผู้เรียนสามารถเรียนจนจบ ได้รับปริญญาบัตร เป็นระบบการเรียนการสอนที่อยู่บนเครือข่าย ในรูปแบบเว็บบอร์ด มีการสร้างกระดานถาม-ตอบ อิเล็กทรอนิกส์ (Web Board) การเรียนการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ตและเว็บบอร์ด (Online Learning, Internet Web Base Education) เป็นการนำเสนอเนื้อหาและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยเน้นสื่อประสมหลายๆ อย่าง

เข้าด้วยกัน มีการสร้างสภาวะแวดล้อมที่ประสานงานกัน ให้ผู้เรียนและผู้สอนเข้าถึงฐานข้อมูลหลายชนิดได้ โดยผู้เรียนต้องควบคุมจังหวะการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เป็น และเลือกเวลาสถานที่ในการเรียนรู้ สร้างความหลากหลายในการเรียนรู้ของผู้เรียน

อนาคตภาพด้านที่ 9 การส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน

การส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชนในอนาคตจะมีการจัดตั้งศูนย์นันทนาการและลานกีฬา เพื่อให้บริการนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนทุกโรงเรียนในสังกัด จะมีการจัดตั้งค่ายกีฬาสำหรับเด็กและเยาวชนในช่วงปิดภาคเรียนเป็นประจำทุกปี และจะมีการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน แหล่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานทุกโรงเรียน มีการจัดชมอบรางวัลสำหรับผู้ที่ทำคุณประโยชน์ด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 80) ที่กำหนดในมาตรา 31 กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแล การศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงาน การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา เพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาและราชการอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง และสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ มีสถานที่เล่นกีฬา ออกกำลังกาย และนันทนาการอย่างเหมาะสม ให้ประชาชนมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย การกีฬา นันทนาการและการแสวงหาความรู้ และ สร้างทักษะพื้นฐานด้านกีฬาเพื่อนำไปสู่การแข่งขันกีฬา กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาแก่งอาซิป กีฬา เพื่อการอาซิป ตามความพร้อมและความเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งและดำเนินการ ด้านแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ระเบียบวินัย ความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงยังสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ (2544 : 123 - 131) กล่าวว่า ผู้บริหารควร ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็ก เยาวชน รวมทั้ง แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบบริการแก่เด็ก เยาวชน อย่างหลากหลาย พอเพียง และมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ อภิชาติ แสงดี (2552 : 52-53) ได้เสนอแนะ

แนวทางการพัฒนาว่า ควรมีการจัดตั้งและสนับสนุนให้มีศูนย์เยาวชน ลานกีฬา สนามกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน จัดและส่งเสริมการจัดกีฬาเพื่อมวลชนกีฬาพื้นเมือง จัดกิจกรรมกีฬาสำหรับบุคคลกลุ่มพิเศษ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ จัดฝึกกีฬาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ฝึกสอนที่มีความชำนาญด้านกีฬา แต่ละประเภทตามความพร้อมและความเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและจัดตั้งชมรม เกี่ยวกับกีฬาและนันทนาการ จัดให้มีหรือส่งเสริมการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ จัดให้มีการรณรงค์และเผยแพร่ความรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน รักการกีฬา การออกกำลังกาย การนันทนาการอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมให้เด็ก เยาวชน มีความเป็นประชาธิปไตย ทั้งในแง่แนวความคิดและวิถีชีวิตประจำวัน จัดกิจกรรมให้เด็ก เยาวชน ได้มีความตระหนัก ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และ ประชาชนสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง การส่งเสริมกิจกรรม ด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และมีการส่งเสริมให้ครอบครัวอบอุ่นและชุมชนเข้มแข็ง

อนาคตภาพด้านที่ 10 การส่งเสริมอาชีพ

การส่งเสริมอาชีพในอนาคตจะมีการจัดทำหลักสูตรฝึกอาชีพพระยะสั้น ให้บริการแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป จะมีการสนับสนุนให้โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการฝึก อาชีพพระยะสั้นในช่วงปิดภาคเรียน และจะมีการจัดตั้งร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของนักเรียน และประชาชนที่ผ่านการฝึกอบรมอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนัก ประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 - 2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนได้รับการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพ และมี การระดมทุนและรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพอิสระในลักษณะเดียวกัน เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งมีการพัฒนามาตรฐานของสินค้า บริการ และบรรจุภัณฑ์ให้สามารถ ออกสู่ตลาดสากลและให้มีระบบการจัดการ และสร้างเครือข่ายด้านการตลาด นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับมาตรฐานการส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ได้กำหนดหลักการของการส่งเสริมอาชีพว่า ตามหลักการ แนวคิดและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางสายกลางความไม่ประมาท คำนี้ถึงหลักความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล โดยมีความรู้ มีข้อมูล มีภูมิปัญญา ท้องถิ่น เป็นทุนของท้องถิ่นสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้กับประชาชน รู้เท่าทัน เข้าใจ

การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ มีความรอบคอบทั้งการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ วิถีการดำเนินชีวิตที่มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริตความขยัน ความอดทน มุ่งมั่นเพื่อให้ประสบความสำเร็จ มีรายได้ อาชีพพึ่งตนเองได้และมีกำลังที่สนับสนุนแบ่งปัน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของประชาชน ทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัวและชุมชน สังคม อย่างมีความสุข และกรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นยังได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าประกอบด้วย 1) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น จัดทำทะเบียนอาชีพ ทะเบียนวัตถุดิบ ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การฝึกอาชีพ ฝึกอบรมตามความต้องการของประชาชน กลุ่มอาชีพ ในท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการผลิต การปลูก การสร้างผลผลิต ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนส่งเสริมอาชีพและสร้างโอกาสให้เกิดการทำงาน สร้างรายได้แก่ประชาชนอยู่ในวัยทำงาน สตรี และผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่รับผิดชอบของท้องถิ่น 3) ส่งเสริม สนับสนุน การรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในอาชีพ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมกลุ่มอาชีพในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วในพื้นที่รับผิดชอบของท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและมีการบริหารจัดการที่ดี 4) การส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพของประชาชน 5) การส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในท้องถิ่น เพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะ การบริหารจัดการ การปรับปรุง และสร้างโอกาส การแข่งขันทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และต่างประเทศ 6) การส่งเสริม สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ในการจัดทำแผนการส่งเสริมอาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรประชาชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และ 7) มีการติดตามประเมินผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น และปรับปรุงแก้ไขพัฒนาไปสู่ความต้องการของประชาชนในทุกๆระดับ นอกจากนี้แนวทางการส่งเสริมอาชีพดังกล่าวข้างต้นแล้ว ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท 0891.4/ว 658 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 ยังได้กำหนดแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาท ด้านการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับบุคคลและครัวเรือน ระดับชุมชน โดยนำปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางหลัก

ในการดำเนินงานภายใต้หลักการ การลดรายจ่าย สร้างรายได้ ขยายโอกาสให้แก่ประชาชน บนพื้นฐานความสมดุล ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา (จังหวัดกาฬสินธุ์, 2551 : 1-10) ที่กำหนดนโยบายว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด มี 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยกระดับการผลิต เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจแบบเข้มแข็งและแข่งขันได้ การพัฒนาทุนมนุษย์และสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ สร้างโอกาสทางเลือกในการประกอบอาชีพแก่องค์กรชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและภาคบริการ และการรวบรวมและกระจายสินค้าในภูมิภาค รวมถึงยังสอดคล้องกับ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2541 : 1) กล่าวว่า การศึกษาจำเป็นสำหรับปวงชน ซึ่งได้มีการจัดในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้นไป ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทั้งที่เป็นเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีศักดิ์ศรี มีความสามารถในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ประเสริฐ ลาวัณย์วิสุทธิ (2550 : 37) การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่า คนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ

อนาคตภาพด้านที่ 11 การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นจะมีการจัดงบประมาณอุดหนุนเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและโรงเรียนจัดศูนย์การเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น จะมีการกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมือง มีการบูรณ โบราณสถาน เช่น เมืองฟ้าแดดสูงยางให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และจะส่งเสริมประเพณีท้องถิ่นเพื่อยกระดับให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ จัดให้มีการบูรณการด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรักษาประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป อีกทั้งจะมีการส่งเสริมและ

จัดทำฐานข้อมูลด้านวัฒนธรรมเพื่อให้ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 1) ที่ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2559) ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ เด็ก เยาวชน และประชาชนรู้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีของภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย มีศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ และแหล่งข้อมูลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการบำรุงรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และแหล่งประวัติศาสตร์ และการอนุรักษ์และฟื้นฟูศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และจารีตประเพณีให้ดำรงอยู่ตลอดกาล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับมาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น ที่กำหนดว่าการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระยะยาว กฎและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แนวทางการจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่นก็ดำเนินไปตามแนวคิดพื้นฐานทั้ง 4 ด้านดังกล่าว และสามารถจัดแบ่งประเภทของมาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ได้ 4 ด้าน ดังนี้ 3.1) ด้านการเรียนรู้ คือ เกณฑ์การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้ เข้าใจและเคารพศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของตนเองหรือของผู้อื่นในท้องถิ่น มีกรอบแนวคิดที่ควรนำไปเป็น แนวทางจัดทำดัชนีคือ

- 3.1.1 ส่งเสริมกิจกรรมการให้ความรู้ความเข้าใจ และเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญของศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อให้เป็นศาสนิกชนที่ดีของศาสนา
- 3.1.2 ส่งเสริมให้มีหลักสูตรท้องถิ่นที่บรรจุความรู้เรื่อง “ท้องถิ่นของเรา” ไว้ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.1.3 ให้ความรู้และความเข้าใจวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่นตนเอง
- 3.1.4 เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ ห่วงแหน ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น
- 3.1.5 ปลูกฝังแนวคิดเรื่องเอกภาพในความหลากหลายหรือ “ทฤษฎีดอกไม้หลากสี” ให้กับประชาชนในท้องถิ่นโดยเน้นไปที่เยาวชน
- 3.1.6 ปลูกฝังแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักความพอเพียง พอดี เช่น เศรษฐกิจ พอเพียง การแบ่งปันและเอื้ออาทรต่อกัน
- 3.1.7 ส่งเสริมให้ประชาชนมีการเรียนรู้ตามอรรถาธิบาย การเรียนรู้ตลอดชีวิตในเรื่องศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3.1.8 การจัดทำฐานข้อมูลพื้นฐานทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่น

3.2 ด้านการมีส่วนร่วม คือ เกณฑ์การส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

และจารีตประเพณีของตนเองหรือของผู้อื่นในท้องถิ่น มีกรอบแนวคิดที่ควรนำไปเป็นแนวทางจัดทำดัชนี ดังนี้ 3.2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของศาสนาที่ตนเองนับถือและกิจกรรมที่จัดขึ้นในเทศกาลต่างๆ ตามประเพณีท้องถิ่น 3.2.2 จัดทำประชาพิจารณ์และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3.2.3 กำหนดยุทธศาสตร์และวางแผนกิจกรรมการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น รวมทั้งติดตามและประเมินผลตามแผนทุกๆ 3 ปี 3.2.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม และจารีตประเพณีของท้องถิ่นของตน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม 3.3 ด้านการสร้างเครือข่าย คือ เกณฑ์การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นสร้างและขยายเครือข่ายการเรียนรู้ เข้าใจ และเคารพศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีในท้องถิ่นของตนเองหรือท้องถิ่นอื่น มีกรอบแนวคิดที่ควรนำไปเป็นแนวทางจัดทำดัชนี ดังนี้ 3.3.1 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นของตนระหว่างหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในการอนุรักษ์และส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3.3.2 จัดกิจกรรมการถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และตามศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีท้องถิ่น 3.3.3 ส่งเสริมหรือจัดตั้งองค์กรเพื่อเป็นเครือข่ายระดับบุคคล ครอบครัวหรือท้องถิ่น เพื่อการเรียนรู้ เข้าใจและเคารพ อนุรักษ์และส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในลักษณะต่างๆ ตลอดจนเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เช่น ศูนย์วัฒนธรรมระดับท้องถิ่น สภาวัฒนธรรม กลุ่มชมรมที่เกี่ยวข้อง 3.3.4 จัดทำและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างเครือข่ายด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดเก็บรวบรวมเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่แล้ว 3.4 ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ คือ เกณฑ์การส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมทุกระดับอย่างเอื้ออาทร สงบสุข และยั่งยืน มีกรอบแนวคิดที่ควรนำไปเป็นแนวทางจัดทำดัชนี ดังนี้ 3.4.1 การบูรณาการคุณค่าทางวัฒนธรรมที่หลากหลายให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลต่อชุมชน 3.4.2 การยอมรับความหลากหลายทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นซึ่งกันและกัน 3.4.3 การซึมซับวัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต

ของประชาชนในท้องถิ่นรวมถึงยังสอดคล้องกับ เจริญ ไวรวิจกุล (2542 : 5) ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรมีการจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ให้มีความรักและหวงแหนศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดตั้งหรือส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จัดสรรทรัพยากรและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลรักษา บูรณะศาสนสถาน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และศิลปกรรมท้องถิ่น จัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณอุดหนุนองค์กร ชุมชน สมาคมที่จัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และปลูกฝังจิตสำนึกให้รักในเอกลักษณ์ และค่านิยมความเป็นไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ เพื่อให้การพัฒนาการจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนี้

- 1.1 ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่ควรจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพราะกรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดอยู่แล้ว แต่ควรควมรวมหลักสูตร
- 1.2 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ควรมีระบบการติดตาม ประเมินผลที่เป็นระบบ จากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง
- 1.3 ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ควรให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด และควรมีการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้ทันเวลา
- 1.4 ด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการยกระดับวิทยฐานะครู ด้านคุณธรรม จริยธรรมครูและควรมีความต่อเนื่องในการพัฒนาครู
- 1.5 ด้านหลักสูตร ควรมีหลักสูตรที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมของเด็กให้มากที่สุด
- 1.6 ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจัง และควรมีนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ให้มากขึ้น

1.7 ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ไม่ควรตั้งกองทุนระดับปริญญาตรี เพราะซ้ำซ้อนกับกองทุนกู้ยืมของรัฐบาลที่สนับสนุนอยู่แล้ว แต่ควรมีกองทุนกู้ยืมในระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

1.8 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับแม่ข่ายและลูกข่าย สำหรับอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

1.9 ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน ควรมีเวทีให้นักเรียนได้แสดงออกและจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีการแข่งขันกีฬา นันทนาการสำหรับเด็กเยาวชน

1.10 ด้านการส่งเสริมอาชีพ ควรมีการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนทุกระดับ และศูนย์อาชีพควรเปิดให้ประชาชนได้เข้ามาใช้ได้อย่างเสรีและควรมีกองทุนสำหรับนักเรียนเป็นทุนในการประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา

1.11 ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรมีการจัดตั้งสถานีวิจัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่งานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 น่าจะมีการศึกษาพัฒนารูปแบบของการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในอนาคตหลายรูปแบบ เช่น การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการทำวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติขั้นสูง โดยยึดหลักความสอดคล้องกับสภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรมีการวิจัยเฉพาะในแต่ละด้าน เช่น ด้านระบบบริหารและจัดการศึกษา เพราะระบบบริหารและจัดการศึกษาจะครอบคลุมการบริการและจัดการศึกษาทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ โดยทำการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)